

Kommissorium for nationalt partnerskab mod ensomhed

Formål

I Danmark oplevede 8,3 pct. af befolkningen over 16 år, svarende til 380.000 personer, svær ensomhed i 2017, og antallet er stigende. Sundhedsprofilen for 2021 viser således, at 12,4 pct. af de adspurgte har tegn på ensomhed. Længerevarende ensomhed forringer både den enkeltes livskvalitet og mentale og fysiske helbred. Samtidig estimeres det, at ensomhed har omfattende samfundsøkonomiske konsekvenser med omkostninger på mindst 8,3 mia. kr. årligt.

Ensomhed kan ramme alle uanset alder og samfundsgruppe. Der er derfor behov for et bredt perspektiv på og samarbejde om at forebygge og afhjælpe ensomhed på tværs af sektorer, fagområder og ressourcer. På den baggrund er et stort flertal af Folketingets partier med Aftalen om udmøntning af reserven til foranstaltninger på social-, sundheds- og arbejdsmarkedsområdet 2022-2025 blevet enige om, at der afsættes midler til en national ensomhedsstrategi og som led her i et nationalt ensomhedspartnerskab, der skal understøtte en national indsats mod ensomhed.

Nedsættelsen af et nationalt ensomhedspartnerskab skal ses i forlængelse af et stigende fokus på ensomhed i de senere år. Der er sket en markant stigning i antallet af initiativer, der henvender sig til personer, der føler sig ensomme, og der er udarbejdet flere strategier, der bl.a. har til formål at bekæmpe ensomhed under COVID-19. Endvidere har Røde Kors og Ældre Sagen i samarbejde med en bred række aktører udarbejdet et inspirationsoplæg til en national politisk strategi mod ensomhed. Oplægget har opnået støtte fra i alt 90 organisationer.

Partnerskabets opgaver

Det nationale ensomhedspartnerskab får i henhold til aftaleteksten følgende opgaver i perioden 2022-25:

- Indsamle videnskabelig og praktisk viden om ensomhed fra danske og udenlandske indsatser, handleplaner og strategier, herunder viden om virksomme redskaber og indsatser, der forebygger og afhjælper ensomhed.
- Igangsætte en national samtale om ensomhed gennem folkelige aktiviteter og udbrede relevant viden til aktører, der møder mennesker i ensomhed, herunder bl.a. virksomheder, kommuner og civilsamfundet.
- Udarbejde et oplæg til en national strategi mod ensomhed, der sætter en fælles retning for at bekæmpe ensomhed nationalt og på tværs af sektorer, fagområder og ressourcer.
- Udarbejde et oplæg til en handlingsplan, der peger på konkrete løsninger til at implementere strategien og dermed igangsætte en national indsats mod ensomhed og fremme fællesskaber på tværs af sektorer, fagområder og ressourcer.
- Understøtte udbredelse af indsatser til forebyggelse og bekæmpelse af ensomhed, herunder følge og understøtte implementeringen af den

ationale strategi og handlingsplan mod ensomhed og iværksætte lokale ensomhedspartnerskaber.

Der er med Aftalen om udmøntning af reserven til foranstaltninger på social-, sundheds- og arbejdsmarkedsområdet 2022-2025 afsat 3,3 mio. kr. i 2022, 6,3 mio. kr. i 2023, 4,5 mio. kr. i 2024 og 8,9 mio. kr. i 2025.

Oplægget til en handlingsplan vil både kunne pege på mulige tiltag og initiativer inden for den afsatte økonomiske ramme til ensomhedsstrategien såvel som pege på mulige tiltag for at forebygge og afhjælpe den stigende ensomhed i eksisterende samfundsstrukturer. Det kan fx være, hvad den offentlige sektor, civilsamfundet og det private erhvervsliv kan gøre anderledes – hver især såvel som i tværsektorielle samarbejder - for at understøtte en national og lokal indsats mod ensomhed.

Organisering og proces

Det nationale ensomhedspartnerskab vil bestå af en bred vifte af aktører. Partnerskabet faciliteres af Røde Kors og Ældre Sagen og understøttes af et tværministerielt sekretariat, der er forankret i Social- og Ældreministeriet.

Partnerskabet

Partnerskabet skal repræsentere civilsamfundet og den private og offentlige sektor, herunder organisationer, foreninger, kommuner, regioner, virksomheder mv. Partnerskabet skal desuden repræsentere forskellige fagområder, herunder aktører inden for områderne "hjem og bolig", "skole og uddannelse", "fritid og fællesskaber", "arbejdsliv og beskæftigelse" og "sundhed og pleje", som beskrevet i inspirationsoplægget til en national politisk strategi mod ensomhed. Samtidig skal partnerskabet bl.a. bestå af aktører med erfaring fra arbejdet med børn, unge, voksne og ældre, aktører fra almenområdet, fx kultur- og idrætsforeninger og aktører fra specialområdet såsom organisationer, der repræsenterer borgere med handicap og i social udsathed samt psykisk sårbarhed.

Partnerskabets sammensætning kan tage udgangspunkt i forhenværende og eksisterende netværk og organiseringer på ensomhedsområdet, men skal også være åbent for, at nye aktører kan indgå i partnerskabet. Det er afgørende, at alle relevante parter på tværs af sektorer, fagområder og ressourcer inddrages og får ejerskab til partnerskabets arbejde.

Partnerskabet kan opfordre relevante organisationer, kommuner mv. til at deltage i arbejdsgrupper, som kan udføre de forskellige opgaver.

Facilitatorenes rolle i partnerskabet

Røde Kors og Ældre Sagen er udpeget som facilitatorer for partnerskabet for at bygge videre på deres opbyggede viden og erfaring med koordineringen af inspirationsoplægget til en national strategi mod ensomhed.

Facilitatorenes opgaver er at:

- Sammensætte og organisere det nationale partnerskab efter kriterier i SSA-aftalen, herunder fx koordination af styregruppe mv.
- Formalisere samarbejdet mellem facilitatorerne og de øvrige aktører i partnerskabet.
- Understøtte partnerskabets opgaver.
- Agere bindeled mellem det tværministerielle sekretariat og partnerskabet (se herunder).

Facilitatorerne vil være tilskudsmodtagere og dermed være ansvarlige for anvendelsen af de 3,3 mio. kr., der er afsat til partnerskabets arbejde i 2022,

herunder udarbejdelsen af en strategi og handlingsplan. Facilitatorerne kan i den henseende også honorere for og videreformidle dele af tilskuddet til andre aktører, der bidrager i opgaveløsningen, herunder aktører i partnerskabet og eksterne leverandører.

Tværministerielt sekretariat

Der etableres et tværministerielt sekretariat forankret i Social- og Ældreministeriet. Sekretariatet understøtter udførelsen af partnerskabets forskellige opgaver og yder proces- og implementeringsstøtte, samt sikrer koordinering og vidensdeling på tværs af alle relevante ressortområder, herunder fx sundhed, børn og undervisning, uddannelse, kultur, beskæftigelse, transport, bolig, ligestilling og integration.

Politisk inddragelse

Udarbejdelsen af den nationale strategi og tilhørende handlingsplan følges tæt af social- og ældreministeren. Desuden vil partnerskabet med støtte fra sekretariatet sikre løbende tværpolitisk inddragelse i partnerskabets arbejde og i arbejdet med at udarbejde en strategi og en handlingsplan - både af partierne bag SSA-aftalen og relevante ordførerområder, så deres prioriteringer løbende inddrages i arbejdet.

Oplægget til en national strategi og handlingsplan mod ensomhed skal præsenteres for partierne bag aftale om udmøntning af reserven til foranstaltninger på social-, sundheds- og arbejdsmarkedsområdet for 2022-2025 inden udgangen af 2022 med henblik på at fastsætte en endelig national strategi og handlingsplan for området.

Herefter vil partnerskabet én gang årligt afrapportere skriftligt til aftalekredsen bag udmøntning af reserven om status for strategien og handlingsplanen, partnerskabets gennemførte aktiviteter og foreløbige resultater.